

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Bendras komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Tarptautinis vandenynų valdymas. Mūsų vandenynų darnaus valdymo darbotvarkė“

(JOIN(2016) 49)

(2017/C 209/11)

Pranešėjas **Jan SIMONS**

Konsultavimasis	Europos Komisija, 2017 1 27
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Atsakingas skyrius	REX
Priimta skyriuje	2017 3 6
Priimta plenarinėje sesijoje	2017 3 29
Plenarinė sesija Nr.	524
Balsavimo rezultatai	201/2/2
(už/prieš/susilaikė)	

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) atkreipia dėmesį, kad bendrame komunikate sprendžiamas ne tik vandenynų, bet ir jūrų valdymo klausimas. EESRK siūlo bendro komunikato pavadinimą pakeisti į „Mūsų vandenynų ir jūrų darnaus valdymo darbotvarkė“.

1.2. EESRK pritaria augančiam susirūpinimui dėl būtinybės geriau valdyti ir apsaugoti vandenynus, nes jiems daromas neigiamas poveikis vis didėja. Išstius šimtmečius mūsų pasaulio vandenynai atrodė tiesiog per platūs, kad jiems darytų įtaką tai, ką mes darome, tačiau dėl intensyvėjančios žmogaus veiklos vandenynams kyla grėsmė. Mūsų pasaulio vandenynai susiduria su netvaria žvejyba, netinkama apsauga, turizmu, dideliu eismu, užterštumu ir klimato kaitos poveikiu, pavyzdžiui, augančiu jūros lygiu ir kintančiu rūšių paplitimu. Galiojanti tarptautinio vandenynų valdymo sistema negali užtikrinti tvaraus vandenynų ir jų išteklių valdymo. Būtina nedelsiant imtis priemonių.

1.3. EESRK palankiai vertina Europos Komisijos (toliau – Komisija) ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausioji įgaliotinė) bendrą komunikatą dėl geresnio vandenynų valdymo. Bendrame komunikate nustatyta darbotvarkė dėl mūsų vandenynų ateities, ateities, kuriai kyla grėsmė. Tačiau Komisija ir vyriausioji įgaliotinė vis dėlto turi nustatyti prioritėtines grėsmes, su kuriomis šiuo metu susiduria vandenynai, siekiant tinkamai atspindėti būtinybę nedelsiant imtis priemonių.

1.4. Viena iš neveiksmingo tarptautinio vandenynų valdymo priežasčių – galiojančios tarptautinio vandenynų valdymo sistemos spragos. EESRK rekomenduoja Komisijai ir vyriausiajai įgaliotinei spręsti šių spragų ir netikslumų klausimą, taip pat didinti atitiktį galiojančioms taisyklėms, pavyzdžiui, gerinant Jūrų strategijos pagrindų direktyvos įgyvendinimą. ES neturėtų siūlyti jokių naujų teisės aktų, jei pakaktų geriau įgyvendinti galiojančias taisykles ir reglamentus arba šį įgyvendinimą geriau koordinuoti.

1.5. EESRK pritaria bendrame komunikate išvardytiems veiksams, kuriais siekiama gerinti mūsų žinias apie Europos vandenynus. ES galėtų atlikti svarbų vaidmenį gerinant mūsų vandenynų valdymą, visų pirma remiant pasaulio vandenynų mokslinius tyrimus. Reiktų tinkamai ir veiksmingai naudotis turimais duomenimis. Yra daugybė duomenų apie mūsų jūras, kurie nėra nuoseklūs. Todėl EESRK primygtinai ragina Europos Sąjungą Jūrų stebėjimo ir duomenų tinklą paversti pasauliniu jūrų duomenų tinklu. ES galėtų tapti tokių mokslinių tyrimų koordinavimo centru.

1.6. EESRK ragina ES bendradarbiauti su šalimis partnerėmis siekiant sumažinti grėsmes ir riziką jūrų saugumui, pavyzdžiui, piratavimą, prekybą žmonėmis, ginklais ir narkotikais, kartu pasinaudojant naująja Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra, Europos jūrų saugumo agentūra (EMSA) ir Europos žuvininkystės kontrolės agentūra (EŽKA). Naudojantis funkcionalia bendra keitimosi informacija aplinka bus užtikrinta, kad duomenys renkami vieną kartą ir jais veiksmingai dalijasi visos valstybės narės.

1.7. EESRK mano, kad geresnio vandenynų valdymo gebėjimų stiprinimas yra itin svarbus siekiant darnaus vystymosi ir besivystančioms šalims suteikiant galimybę naudotis vandenynais ir jų ištekliais pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos (UNCLOS) nuostatas. Todėl bendrame komunikate nurodytos ES priemonės vertinamos palankiai, tačiau Komisija ir vyriausioji įgaliotinė dar turi nurodyti konkrečius veiksmus ir priemones, kaip pasiekti tokį gebėjimų stiprinimą.

1.8. EESRK primygtinai ragina įsteigti pasaulio vandenynams ir jūroms skirtą ES suinteresuotųjų subjektų forumą, visų pirma todėl, kad vandenynų valdymas yra daugelį sričių aprėpiantis klausimas, rūpinamas daugeliui suinteresuotųjų subjektų. Tačiau šiame forume reikėtų vengti diskusijų, jau vykstančių tarptautiniu lygmeniu, kartojimo. EESRK ragina Komisiją įtraukti visus suinteresuotuosius subjektus; jei norime užtikrinti veiksmingą vandenynų valdymą, reikia sutelkti visą pilietinę visuomenę.

1.9. EESRK nurodo, kad siekiant išvengti neteisėtos, nedeklaruojamos ir nereglamentuojamos žvejybos, reikia įgyvendinti veiksmingas vėliavos valstybės kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemones, įskaitant stebėsenos, kontrolės ir priežiūros priemones. Reikėtų geriau rinkti visų ES valstybių narių žvejybos duomenis ir jais tinkamai dalytis. Tai būtų galima pasiekti pasinaudojant turimomis Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF) lėšomis.

1.10. EESRK mano, kad vandenynų valdymu reikėtų suderinti socialinį ir ekonominį vystymąsi bei jūrų apsaugą. Jūros dugno išteklių naudojimui skirtas technologijas reikia taikyti rūpestingai ir atsargiai. Jų inovatyvumas ir svarba ekonominei plėtrai neturi atitraukti dėmesio nuo galimo pavojaus, kylančio aplinkai, kurioje vykdoma ši veikla. Rengiant lygiaverčius konkrečios vietovės vandenynų išteklių naudojimo poveikio vertinimus, būtų galima pasinaudoti patirtimi, įgyta atliekant sausumos poveikio aplinkai vertinimus.

2. Bendro komunikato aplinkybės

2.1. 2015 m. birželio mėn. JT Generalinės Asamblėjos (JTGA) valstybės narės oficialiai susitarė parengti su UNCLOS susijusią tarptautinę teisiškai privalomą priemonę dėl jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus jos naudojimo nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose (BBNJ) ⁽¹⁾. Kadangi šalys vis dažniau atsigrežia į vandenynus norėdamos vystyti savo ekonomiką, daugumai vandenynų teritorijų daromas neigiamas jūroje ar sausumoje vykdomos netvarios veiklos poveikis, kurį dar labiau paaštrina klimato kaitos ir vandenynų rūgštėjimo poveikis.

2.2. Europos Sąjunga parengė geresnio vandenynų valdymo darbotvarkę laikantis nuoseklaus, tarpsektorinio, taisyklėmis grindžiamo tarptautinio požiūrio. Šis komunikatas taip pat yra ES atsakas į Jungtinių Tautų 2030 m. darnaus vystymosi darbotvarkę, visų pirma į 14 darnaus vystymosi tikslą „išsaugoti ir tvariai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius“, ir yra glaudžiai susijęs su kitais šios darbotvarkės tikslais. Jis pagrįstas Komisijos nariui Karmenu Vella Komisijos Pirmininko Jean-Claude Juncker suteiktais politiniais įgaliojimais „prisidėti rengiant tarptautinio vandenynų valdymo principus“.

2.3. Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės bendrame komunikate pateikiama 14 veiksmų, kurių reikia imtis trijose prioritetinėse srityse: 1) tobulinti tarptautinio vandenynų valdymo sistemą, 2) sumažinti žmogaus veiklos poveikį vandenynams ir sukurti sąlygas darniai mėlynajai ekonomikai, 3) aktyviau vykdyti tarptautinius vandenynų mokslinius tyrimus ir rinkti duomenis apie vandenynus.

2.3.1. Tarptautinio vandenynų valdymo sistemos tobulinimas

2.3.1.1. Komisija ir vyriausioji įgaliotinė parengė veiksmus, kuriais siekiama spręsti problemas, pavyzdžiui, išsaugoti ir tvariai naudoti jūrų biologinę įvairovę BBNJ, pasiekti tikslą iki 2020 m. turėti 10 % saugomų jūrų teritorijų ir mažinti grėsmes ir pavojus jūrų saugumui, pavyzdžiui, piratavimą ir prekybą žmonėmis, ginklais ir narkotikais.

⁽¹⁾ A/RES/69/292.

2.3.2. Žmogaus veiklos poveikio vandenynams mažinimas ir sąlygų darniai mėlynajai ekonomikai kūrimas

2.3.2.1. Komisija ir vyriausioji įgaliotinė pasiūlė veiksmų, kuriais siekiama įgyvendinti Paryžiaus susitarimą, daugiausia dėmesio skiriant su vandenynais susijusiems veiksams, kad būtų pažabota neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba bei jūrų teršimas šiukšlėmis, taip pat siekiama parengti tarptautines jūrinių teritorijų planavimo gaires.

2.3.3. Tarptautinių vandenynų mokslinių tyrimų stiprinimas ir duomenų apie vandenynus rinkimas

2.3.3.1. Komisija ir vyriausioji įgaliotinė parengė veiksmų, skirtų gerinti mūsų supratimą ir patikimas mokslines žinias siekiant tvaraus vandenynų išteklių valdymo ir žmogaus veiklos poveikio vandenynams mažinimo.

3. Bendrosios pastabos

3.1. EESRK atkreipia dėmesį, kad bendrame komunikate sprendžiamas ne tik vandenynų, bet ir jūrų valdymo klausimas. Dėl nemažų šių vandenų sąsajų EESRK siūlo pakeisti bendro komunikato pavadinimą į „Mūsų vandenynų ir jūrų darnaus valdymo darbotvarkė“ siekiant patikslinti iniciatyvos taikymo sritį.

3.2. EESRK pripažįsta išskirtinį UNCLOS indėlį stiprinant taiką, saugumą ir visų tautų bendradarbiavimą bei skatinant ekonominę ir socialinę visų pasaulio tautų pažangą, vadovaujantis Jungtinių Tautų principais, bei siekiant darnaus jūrų ir vandenynų vystymosi.

3.3. EESRK pažymi, kad Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja atlieka metinę vandenynų reikalų pokyčių ir jūrų teisės apžvalgą ir kasmet priima dvi rezolucijas, kuriomis nustatomos pasaulinės integruotos politikos gairės: vieną dėl vandenynų ir jūrų teisės, kitą – dėl tvarios žuvininkystės. ES turėtų aktyviau bendradarbiauti su savo tarptautiniais partneriais siekiant sudaryti sąlygas JT nurodytų priemonių įgyvendinimui.

3.4. EESRK mano, kad vandenynų valdymu reikėtų suderinti socialinį ir ekonominį vystymąsi bei jūrų apsaugą. Pagrindinis jo tikslas turėtų būti užtikrinti tvarų daugkartinį jūrų išteklių ir aplinkos naudojimą, taip pat būsimoms kartoms. Išteklių gavyba neturėtų kenkti ekosistemos, priešingai, ji turėtų būti suderinama su ekosistema ir turėtų būti vykdoma atsakingai taikant tinkamą politiką ir naudojantis tinkama valdymo struktūra.

3.4.1. Jūros dugno išteklių naudojimui skirtas technologijas reikia taikyti rūpestingai ir atsargiai. Jų inovatyvumas ir svarba ekonominei plėtrai neturi atitraukti dėmesio nuo galimo pavojaus, kylančio aplinkai, kurioje vykdoma ši veikla. Rengiant lygiaverčius konkrečios vietovės vandenynų išteklių naudojimo poveikio vertinimus, būtų galima pasinaudoti patirtimi, įgyta atliekant sausumos poveikio aplinkai vertinimus.

3.5. EESRK primygtinai ragina įsteigti ES suinteresuotųjų subjektų forumą, skirtą viso pasaulio vandenynams ir jūroms, tačiau teigia, kad jame turėtų dalyvauti ir pilietinė visuomenė. Toks forumas galėtų būti keitimosi žiniomis, patirtimi ir geriausia vandenynų valdymo praktika platforma. Jis taip pat galėtų būti naudojamas ES lėšų paskirstymo tobulinimui siekiant gerinti vandenynų valdymą bei galėtų sustiprinti pastangas siekiant įvertinti ekonominį viešųjų investicijų į jūrų mokslinius tyrimus ir stebėjimą efektyvumą.

3.6. EESRK mano, kad Europos Sąjunga, teikdama naujus pasiūlymus dėl vandenynų valdymo gerinimo, turėtų atsižvelgti į bendrą pasaulinę padėtį, kad nebūtų neapdairiai pakenkta toms vandenynų valdymo sritims, kurios jau veikia tinkamai ir sklandžiai. Europos Sąjunga taip pat turėtų vengti diskusijų, kurios jau vykdomos tarptautiniu lygmeniu, kartojimo.

3.7. EESRK pripažįsta, kad dėl reguliavimo spragų gali būti vykdoma nereglamentuojama ir nedeklaruojama veikla, pereikvojami jūrų išteklių ir naikinamos Žemės ekosistemos. Siekiant spręsti šiuos klausimus, labai svarbūs yra moksliniai šių ekosistemų tyrimai, taip pat svarbu geriau suprasti esamą valdymo struktūrą, kad būtų galima pašalinti šias spragas. EESRK mano, kad ES galėtų tapti pasaulio vandenynų mokslinių tyrimų srities lydere bei tokių tyrimų koordinavimo centru.

3.8. Be reguliavimo spragų ir netikslumų nustatymo, vienas iš Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės tikslų turėtų būti geresnis esamų taisyklių laikymosi užtikrinimas. Kaip pažymėjo Komisijos narys K. Vella, komentuodamas ES veiksmus kovoje su neteisėta žvejyba⁽²⁾, tai galėtų būti pasiekta pasinaudojus ES svarba rinkoje tam tikrose politikos srityse, pavyzdžiui, žuvininkystėje, ir pasitelkus svarbius dalyvius.

3.9. EESRK sutinka, kad visi sektoriai turi nuolat stengtis gerinti vandenynų valdymo modelį, nes mūsų vandenynams daromas neigiamas poveikis vis didėja. EESRK kaip pavyzdį pateikia tai, kad organizacijos, pavyzdžiui, regioninės žuvininkystės valdymo organizacijos (RŽVO) ir Tarptautinė jūrų organizacija (TJO) stengiasi gerinti savo valdymo principus siekdamas sustiprinti esamą strateginę programą.

3.10. EESRK mano, kad Komisija ir vyriausioji įgaliotinė turėtų įvertinti visus su įgūdžiais, kompetencijomis ir mokymu susijusius poreikius, siekiant supaprastinti numatomą darbo vietų kūrimą vandenynų pramonės srityse; šis klausimas komunikate liko neaptartas.

4. Konkrečios pastabos

4.1. Tarptautinio vandenynų valdymo sistemos tobulinimas

4.1.1. EESRK palankiai vertina Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės pasirengimą bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir tarptautiniais partneriais siekiant užtikrinti pagrindinių esamų pasaulio vandenynų valdymo priemonių, pavyzdžiui, Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) Konvencijos dėl darbo žvejybos sektoriuje, priėmimą, ratifikavimą ir įgyvendinimą, ir naujų reikalingų priemonių, pavyzdžiui, planuojamo BBNJ UNCLOS įgyvendinimo susitarimo, parengimą. EESRK taip pat skatina Komisiją ir vyriausiąją įgaliotinę bendradarbiauti su TJO, siekiant palengvinti TJO priemonių įgyvendinimą ir tinkamą vykdymą. Komisija turi nustatyti praktinius veiksmus ir priemones šiam tikslui pasiekti.

4.1.2. EESRK palankiai vertina Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės išsipareigojimą gerinti pasaulinių ir regioninių organizacijų ir partnerysčių koordinavimą ir bendradarbiavimą su pagrindinėmis vandenynų klausimais suinteresuotomis šalimis. Tai rodo ES pastangas įgyvendinti integruotą ir tarpsektorinį požiūrį į vandenynų veiklos valdymą, kuris didžia dalimi tebėra sektorinis. EESRK primygtinai ragina Komisiją ir vyriausiąją įgaliotinę dalyvauti JT Vandenynų grupėje; tai mechanizmas, kuriuo siekiama stiprinti Jungtinių Tautų sistemai priklausančių kompetentingų organizacijų veiklos koordinavimą, nuoseklumą ir veiksmingumą.

4.1.3. Siekiant darnaus vystymosi ir norint sudaryti sąlygas besivystančioms šalims naudotis vandenynais ir jų išteklių tvariai ir laikantis UNCLOS konvencijos, labai svarbus yra gebėjimų stiprinimas. Tačiau Komisija ir vyriausioji įgaliotinė dar turi nustatyti konkrečias ES gebėjimų stiprinimo priemones.

4.1.3.1. EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad bendrame komunikate nurodomi gebėjimų stiprinimo ištekliai, skirti darniam vystymuisi ir Viduržemio jūros regiono mėlynajai ekonomikai. Tačiau tokių išteklių reikia sutelkti visoms Europos jūroms, taip pat ir Arkties regionui.

4.1.4. EESRK pritaria, kad reikėtų geriau apsaugoti Arkties išteklius – būsimų kartų gamtinį kapitalą, o dabartinius aplinkos pokyčius Arkties regione laikyti Europos ir pasaulinės pažangos klimato apsaugos srityje priemone. EESRK mano, kad Komisija galėtų didinti ekonominės veiklos vykdytojų Arkties regione informuotumą apie šios teritorijos pažeidžiamumą ir vis didėjančią darnaus jos vystymo būtinybę. Arkties regionų išsaugojimas ir kova su klimato kaita neturi būti vykdomi nepaisant gyventojų interesų arba jiems nenaudingų būdu. Nors ten gyvenantys žmonės nori išsaugoti savo kultūrą, jie taip pat norėtų pasinaudoti darnaus ekonominio ir socialinio vystymosi teikiama galimybe.

4.1.4.1. EESRK ragina pilietinę visuomenę atlikti aktyvų vaidmenį siekiant skatinti atsižvelgti į vietos bendruomenių interesus ir jiems rūpimus klausimus. ES taip pat galėtų surengti viešas diskusijas, kurių metu pagrindiniai veikėjai galėtų pateikti savo pastabų dėl šios teritorijos darnaus vystymo dalyvaujant vietos gyventojams. Būtų galima apsvarstyti galimybę sukurti Briuselyje veikiančią Arkties informacijos centrą⁽³⁾.

⁽²⁾ 2015 m. balandžio 21 d. Europos Komisijos pranešimas spaudai „ES veiksmas kovojant su neteisėta žvejyba. Tailandui pareiškta oficialus išpėjimas (parodyta geltona kortelė), o Pietų Korėja ir Filipinai pripažinti pašalinusiais trūkumais“, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4806_en.htm.

⁽³⁾ OL C 75, 2017 3 10, p. 144

4.1.5. Padažnęję nesaugios migracijos jūra atvejais pabrėžia būtinybę imtis skubių veiksmų siekiant užkirsti kelią žūtimis jūroje. Todėl EESRK palankiai vertina priimtą naują Reglamentą (ES) 2016/1624 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, nors Komitetas primygtinai rekomendavo jas pavadinti „Europos sienų apsaugos agentūra“. EESRK taip pat pritaria iš dalies pakeistiems Europos jūrų saugumo agentūros (EMSA) bei Europos žuvininkystės kontrolės agentūros (EŽKA) reglamentams.

4.1.5.1. Savo nuomonėje dėl pasiūlymo iš dalies keisti reglamentą, kuriuo įsteigiama Europos jūrų saugumo agentūra⁽⁴⁾, EESRK pažymėjo, kad palankiai vertina EMSA atliekamą vaidmenį didinant jūrų saugumą valstybėse narėse. Jis taip pat pabrėžė, kad labai svarbu apgalvotai plėsti EMSA užduotis ir kompetencijos sritis.

4.1.6. EESRK atkreipia dėmesį į ES priemones kovojant su neteisėta žvejyba ir stiprinant darnų iš vandenynų gaunamų maisto išteklių valdymą. Bendra žuvininkystės politika pradėta vykdyti praeito amžiaus 7-ajame dešimtmetyje ir turi būti nuolat persvarstoma. Komitetas palankiai vertina šį politikos atnaujinimo procesą siekiant neatsilikti nuo technologinių pokyčių ir geriau išsaugoti bei apsaugoti žuvų išteklius.

4.1.6.1. EESRK pažymi, kad siekiant išvengti neteisėtos, nedeklaruojamos ir nereglamentuojamos žvejybos, turėtų būti įgyvendintos veiksmingos kontrolės ir vykdymo užtikrinimo priemonės, įskaitant stebėsenos, kontrolės ir stebėjimo priemones. Komitetas atkreipia Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės dėmesį į tai, kad Jungtinės Tautos su susirūpinimu pažymėjo, jog kai kuriose vietovėse veiksmingą jūros žuklės valdymą apsunkina nepatikima informacija. Todėl visos ES valstybės narės turėtų prisidėti prie duomenų apie žvejybą jų vandenyse gerinimo ir jais dalytis. Tai galėtų būti pasiekta naudojant turimas EJRŽF lėšas.

4.1.6.2. EESRK ragina Komisiją toliau dėti pastangas siekiant gerinti RŽVO darbo rezultatus. Be to, laikydamasi kompleksinio požiūrio į jūrų reikalus, Komisija turėtų stengtis užtikrinti geresnį įvairių forumų, pavyzdžiui, regioninių jūrų konvencijų ir pasaulinių organizacijų, koordinavimą.

4.2. *Žmogaus veiklos poveikio vandenynams mažinimas ir sąlygų darniai mėlynajai ekonomikai kūrimas*

4.2.1. EESRK tvirtai remia ES priemones, įskaitant komunikatą dėl COP21 susitarimo įgyvendinimo ir žalingo vandenynų šiltėjimo, jūros lygio kilimo ir rūgštėjimo poveikio švelninimo. EESRK taip pat ragina Komisiją ir vyriausiąją įgaliotinę veikti iniciatyviai ir įvertinti tokio poveikio įtaką mėlynajai ekonomikai, ne tik gerai išsitvirtinusiai, bet ir besikuriančiai pramonei.

4.2.2. EESRK ragina Komisiją imtis veiksmų, kad būtų skatinama įgyvendinti Susitarimą dėl uosto valstybės priemonių, kuris įsigaliojo 2016 m. birželio mėn. kaip privaloma tarptautinė sutartis, kuria siekiama kovoti su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba. Tikimasi, kad tinkamas Susitarimo dėl uosto valstybės priemonių įgyvendinimas paskatins tvaresnę sektoriaus plėtrą ir turės reikšmingos įtakos visai žuvininkystės tiekimo grandinei.

4.2.3. EESRK mano, kad reikėtų taikyti griežtas sankcijas už žvejybos įstatymų pažeidimus. Svarbu įgyvendinti TDO konvenciją dėl darbo žvejybos sektoriuje siekiant išvengti darbuotojų išnaudojimo žvejybos laivuose ir nesąžiningos konkurencijos dėl pagrindinių darbo principų ir teisių pažeidimų. Gyvenimo ir darbo sąlygos jūroje turi atitikti aukščiausius tarptautinius ir ES standartus.

4.2.4. EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad žalingos žuvininkystės subsidijos – skirtos žvejybos laivynų pajėgumams didinti, ar suteiktos NNN žvejyba užsiimantiems žvejams – yra viena iš pagrindinių išteklių poreikio priežasčių, todėl palankiai vertina ES išsipareigojimą paspartinti darbą siekiant užbaigti Pasaulio prekybos organizacijoje šiuo klausimu vykstančias derybas.

4.2.5. Dėl į jūrą išmetamų šiukšlių EESRK su nerimu pažymi, kad vis akivaizdžiau matyti žalingas šio reiškinio poveikis jūrų faunai ir florai ir buveinėms, taip pat jūrų biologinei įvairovei ir aplinkai. EESRK pabrėžia ypatingą susirūpinimą dėl mikroplastiko, kuris patekęs į jūrą tiesiogiai, ar yrant makroplastiko šiukšlėms, pasiekia net pačias atokiausias vietas, įskaitant giliausius vandenius, ir išskiria kenksmingas chemines medžiagas, kurios gali užteršti maisto grandinę.

⁽⁴⁾ OJ C 107, 2011 4 6, p. 68

4.2.5.1. EESRK palankiai vertina pastangas pagal kiekvieną iš regioninių jūrų konvencijų kovoti su jūrų tarša ir ją mažinti bei konkrečių regioninių veiksmų planų kūrimą. EESRK ragina ES valstybes nares gerinti Jūrų strategijos pagrindų direktyvos įgyvendinimą, kad būtų pasiekta ir išlaikyta gera jūrų aplinkos būklė. Komisija taip pat turėtų skatinti ES nepriklausančius regionus imtis panašių veiksmų planų.

4.2.5.2. EESRK pritaria, kad tarptautiniai mechanizmai, pavyzdžiui, MARPOL konvencija, yra svarbūs kovojant su teršimu iš laivų ir ragina Komisiją 2017 m. pasiūlyti peržiūrėti Uosto priėmimo įrenginių direktyvą siekiant dar didesnio MARPOL konvencijos taikymo srities ir apibrėžčių suderinamumo.

4.2.5.3. EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad ES turėtų geriau suprasti regionų ypatumus bei išsiaiškinti į jūrą išmetamų šiukšlių, įskaitant mikroplastiką, šaltinius, kiekius, kelius, pasiskirstymo tendencijas, pobūdį ir poveikį, ir ragina Komisiją ir vyriausiąją įgaliotinę nagrinėti jūros taršos iš jūroje ir sausumoje esančių šaltinių klausimą.

4.2.6. EESRK pritaria Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės veiksmams siekti ir spartinti sėkmingą jūrinių teritorijų planavimą pasauliniu lygmeniu, įtraukiant visus pagrindinius suinteresuotuosius subjektus⁽⁵⁾.

4.2.7. EESRK ragina Komisiją ir vyriausiąją įgaliotinę skatinti regioninę ir tarptautinę bendradarbiavimą kuriant ilgalaikius saugomų jūrų teritorijų tvaraus finansavimo mechanizmus bei užtikrinant, kad jie būtų gerai valdomi ir sudarytų ekologiškai nuoseklų tinklą.

4.3. *Tarptautinių vandenynų mokslinių tyrimų stiprinimas ir duomenų apie vandenynus rinkimas*

4.3.1. EESRK pritaria bendrame komunikate išvardytiems veiksmams, kuriais siekiama didinti žinias apie Europos vandenynus. Todėl EESRK primygtinai ragina Europos Sąjungą Jūrų stebėjimo ir duomenų tinklą paversti pasauliniu jūrų duomenų tinklu. ES galėtų tapti tokių mokslinių tyrimų koordinavimo centru. Tačiau prieš pradėdant rinkti ir analizuoti tolesnę informaciją, būtina gerai ir veiksmingai pasinaudoti šiuo metu turimais duomenimis. Yra daugybė duomenų apie mūsų jūras, kurie nėra nuoseklūs.

4.3.2. EESRK ragina Komisiją, remiantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) siūlymu, skatinti tarptautinę bendradarbiavimą jūrų mokslo ir technologijų srityje kaip priemonę inovacijoms skatinti ir darniai mėlynosios ekonomikos plėtrai stiprinti.

4.3.3. Galiausiai, EESRK siūlo Komisijai ir valstybėms narėms dirbti siekiant pagerinti statistikos ir metodikos pagrindą Europos ir nacionaliniu lygmenimis, kad būtų galima išmatuoti jau įsitvirtinusių ir naujai besiformuojančių su vandenynais susijusių sektorių apimtį bei veiklos rezultatus ir jų indėlį į visą ekonomiką.

2017 m. kovo 29 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*

⁽⁵⁾ Nuoroda į 2-ąją tarptautinę konferenciją dėl jūrinių teritorijų planavimo, kurią kartu organizuoja Europos Komisijos Jūrų reikalų ir žuvininkystės generalinis direktoratas ir UNESCO Tarpyvyriausybė okeanografijos komisija. Ji įvyks 2017 m. kovo 15–17 d. UNESCO būstinėje Paryžiuje, Prancūzijoje.